

ЕСЕЈ

Есејот е пишувана форма која изложува идеи и мислења за мал дел од определена тема и ги поткрепува со соодветни докази

Есејот е прозен литературно уметнички и научен текст.

За да се напише есеј, треба да се посвети особено внимание на подготовката.

Таа опфаќа:

1. определување на темата;
2. собирање материјали;
3. оформување мислење за темата;
4. селектирање и средување информации и материјали;
5. структура на есејот.

Изборот на темата може да биде сопствен или пак даден како однапред поставена задача. Собирањето материјали опфаќа собирање информации и идеи од други лица во форма на пишувани извори (книги, прилози и извештаи) и пишани записи од усни извори (предавања, интервјуа).

Селекцијата и средувањето на материјалите се засновуваат врз сопствени идеи за обработка на темата. Тоа подразбира водење на една главна идеја и вклучување на други идеи што можат да се интегрираат во текстот на есејот.

Подготовката за пишување есеи е творечка дејност

Изборот на темата е особено важен за есејот. Темата треба да се прецизира. Но, исто така, треба да се прецизира погледот и пристапот кон темата. Тоа подразбира премин од општа тема кон дел од тема, премин од општ (заеднички) поглед кон дадена тема, кон одделен (личен) поглед кон темата, кон оригинален пристап, тоа подразбира сопствен начин на изложување на темата.

Пишувањето есеј подразбира познавање на постапките на пишување

Пишувачот на есеи треба да има сопствено мислење за темата за која пишува и сопствен став за делот од темата што е предмет на есејот. Исто така, тој треба да има идеја и треба да знае да ја развива идејата, да господари со податоците, со информациите до кои дошол во подготовката и да знае да ги организира во есејот и да има сопствени примери.

Пишувачот треба да знае што сака да каже со есејот и тоа да го вклопи во реченица. Тоа е првата клучна реченица на есејот. Таа треба да се напише пред есејот. Всушност, пред да го напишеме есејот, треба да обмислиме, да составиме и да напишеме уште две клучни реченици:

- реченицата во која ќе ја изложиме идејата и смислата на есејот;
- реченицата во која ја изложуваме тезата и со која ја контролираме главната идеја на есејот.

Преку овие три клучни реченици ја добиваме структурата на есејот.

Штом ја имаме структурата на есејот, добро е да дадеме нацрт на есејот, колку ќе биде долг и колку параграфи ќе ни бидат потребни за да ја изложиме нашата теза.

За да се напише есеј, треба да се посвети особено внимание на композицијата

Есејот содржи:

1. вовед;
2. тело на есејот;
3. заклучок.

Воведот содржи тема, извори и кратка изјава која се однесува само на малиот дел од темата.

Во воведот, всушност, кажуваме за што ќе пишуваме и на кои извори ќе се повикаме. Исто така, треба да дадеме сопствена кратка изјава за тоа што се надеваме дека ќе го покажеме со есејот.

Ако е добар воведот, лесно ќе го напишеме главниот дел од есејот (телото).

Телото на есејот ги изложува и ги докажува резултатите на нашите истражувања. Тој е составен од параграфи во кои треба да ја изложиме нашата теза, да наведеме образложенија и соодветни примери, да ги докажеме со докази и да укажеме како сме дошле до доказите.

Доказите треба да се резултат на нашето истражување и треба да бидат претставени, на пример, во форма на цитат од книга, во форма на податок од експеримент, или да бидат извлечени од наши лични набљудувања.

Заклучокот е најлесен, но и најтежок дел од есејот. Најлесен е затоа што треба да кажеме дека образложенијата се точни и дека доказите се вистинити. Фактички, треба повторно да го напишеме воведот, но во пократки црти. Најтежок е зашто треба да докажеме дека сме во право.

Во заклучокот, значи, повторно се навраќаме на воведот.

Пишувањето есеј задолжително подразбира проверка на напишаното

Треба да провериме дали постои логичка врска и логички редослед меѓу идеите, меѓу речениците и меѓу параграфите. Треба да провериме дали се насочивме кон делот од темата што беше предмет на нашиот есеј, дали го нагласивме важното и дали сме доследни на тоа што го наведовме во воведот и што го заклучивме во заклучокот.

Есејот не поднесува нелогичности, не поднесува празнини, ниту пак претрпувања.

Резиме

Резиме е краток текст што во збиена форма изложува идеи претставени во поширок текст.

Резимето во кратки црти ја повторува содржината што е предходно изложена во подолг текст. Тоа треба точно да ја претстави содржината на текстот и не смее да содржи податоци што ги нема во текстот.

Резимето наоѓа примена во науката, особено во пишувањето научни статии, монографии и други трудови (магистерски и докторски дисертации). Имено, секој научен труд задолжително мора да содржи резиме. Ваквото резиме, по правило, го пишува самиот автор.

Резимето е составен дел на секој научен труд.

Примери: Воведи во есеи:

ИДНИНАТА НА ПОЕЗИЈАТА

Во овој текст ќе стане збор за поезијата. Но тој термин е само еден вид скратенка што ја употребуваме едновремено и за пошироки поими - литература и уметност. Тоа треба да се подразбира.

Нашето време се карактеризира со нарасната потреба од предвидувања. Во наше време се создава дури и посебна дисциплина - футурологија. Симптоматично е што доста често се поставува пак прашањето за иднината на поезијата. Една таква футуролошка тема беше предмет за разгледување дури и на Рациновите средби. Според онаа пословица што вели дека кај што е танко се кине, мрачните претскажувања пак се упатени пред се кон оваа човечка дејност, веројатно поради потсвесното уверение дека таа е најнаивна, најневина и најненужна. Се појавува тука старото потценување на уметничкото творештво наспрема другите активности на човековиот дух.

(Блаже Конески, Иднината на поезијата)

ЦРТАЊЕ СО ЗБОРОВИ

Ова е обид движењето да се стави на хартија.

Во овој есеј ќе се обидам да го опишам начинот на размислување содржан во самиот процес на цртање, преку разработката на еден одреден пример. Ќе се сконцентрирам на цртањето, затоа што цртањето само по себе е резултат кој се добива при употребата на линија како изразно средство, а којашто е основно орудие во оваа операција.

(Елизабета Аврамовска, Цртање со зборови)